

D. b. 10

Hist.

J. B. 5.

g. & g.

X. 3. 237.

1.1 A.H.
2.1 Salp
3.1 Yes
4.1 Heel
5.1 De
6.1 Salp
7.1 De
8.1 Heel
9.1 All
10.1 La
11.1 De
12.1 Sp
13.1 De
14.1 Ep
15.1 A
16.1 o
17.1 Th
18.1 A
19.1
20.1 G
21.1 L
22.1 N
23.1 D
24.1 C
25.1

Hoc in Volumine continentur:

1. Attila Hunorum Rex Aut: Dost 1679.
2. Salpius de laudibus veterum Germanorum Wittlage 1709.
3. Restitutio Imperii Romani Occidentalium
4. Heberlin de dissensu ex electione Lotharii Saxonis Imp: Germaniam turbantibz.
5. De usu Diplomaticum Conradi I. Germanie Regis
6. Tatura positionum Historiarum Ludovici I. res complexarum.
7. De usu et praestantia Actorum pacis Westphalicae.
8. Heberlin. Familia augusta Wilhelmi conqueroris Regis Anglie.
9. Illustris ex Britannica Historia controversialie Mr. Schaepplin. Argentorati
10. Laure amissæ maiestatis Mariae Stuartæ Scotorum Regine
11. De sacris Gallie Regum in Orientem expeditionibus Mr. Schaepplin.
12. Speculum boni Principis in Henrico III. Francie et Navarre Regis.
13. De factu Regis Francie, quo stramis Laborantes restituuntur. Disp: prior
14. Eiusdem Materie Disputatio posterior
15. Audithæ augustæ Francie eloquium Historicum
16. Arcamboldus legatus pontificius evangelice in Svecia reformationis occasio.
17. Theodosius Ostrogothus Italie Rex
18. Infelix puerpera Johannes VIII Pontifex.
19. Origo vera traditionis false de Ioanna Hispana. Haumann
20. Num Pontifex Romanus episcopis Danicis usum pallii conferens?
21. De mole Adriani lode Fugel-ung.
22. Kochler De fide et auctoritate Monachii Weingartenensis in Generis Welphiorum Ve-
tustate et Dignitate.
23. De Brunsvico-Luneburgiorum aliquot Principibus ocl:
24. De Burggraviatu Norimbergensi Dissertatio Historica
25. Origo domus Saxonice et minoribus Veteris Germanie

26.

26. De origine Ordinis aurei Veneris
27. De auspicio Regis Stephani I. Hungarorum apostoli.
28. De Equitibus et equestribus ordinibus
29. De Ordine Elephantino.
30. De subscriptione atq[ue] signatura XII Articulorum preliminarym de a. 11
31. De iis, que Justinianus Imp: in proemio Institutionum imperie supponit.
32. De jure Justinianeo a Lothario Imp: in Germaniam minime intro.
33. De compensatione duobus Brunsvici et Luneburgi facta.
34. De iteratis Imperatorum coronationibus Germanicis.
35. De prima abbatisa Quedlinburgensi.
36. De Mathilde Abbatisa Quedlinburgensi aliquando Vicaria Imperii.
37. Bellum praeliumq[ue] de Falinis Catos inter et Hermunduros
38. Prudentiae Politice a. L. Anio Bruto Consule edita Specimina
39. Historia Comitatus Teistabant de Kleist.
40. Notitiae ad Historiam locu[m] Mollenbeckeris pertinentes
41. Memorabilia quædam augustana
42. De Theodosio Buzicio ep[iscop]o Genere et Patria
43. De Lusatia
44. Commentaria Politica rerum Halensium f. R. I. libone urbis.
45. Historia antiqua lib: d imper: civil: Norimberge
46. Origines silesiorum orbis dignitie

Q. D. B. V. *av* *46*
ORIGINES
Inclutae Silesiorum Vrbis
LIGNICII,

edifferet
PRAESIDE
CONRADOSAMVELE
SCHVRZFLEISCHIO,

M. IO. CHRISTOPH. *Mosemann*,

Lignicio Silesius,

In Auditorio Maiori,

Ad D. XXIV. Novembr. A. M DC XCVII. *1699*

VITEMBERGAE,
Prelo CHRISTIANI KREVSIGII, Acad. Typ.

ORIGEN
Lucijae Silvaticae
EPIPHYL

• • • • •
ПРАВДА ПРОСТОР
СОЛНЦЕ ИЗМЯИЛО

• • • • •
СОЛНЦЕ ИЗМЯИЛО

• • • • •
СОЛНЦЕ ИЗМЯИЛО

• • • • •
СОЛНЦЕ ИЗМЯИЛО

I.

Oni Civis est, eius Civitatis,
qvae nascentem exceptit, scrutari
Origines, et explere libenter
officium, qvod Patriae
Charitas exposcit. Hoc ma-
iori desiderio afficior, qum
ad ultima Lignicci tempora
respicio, et nomen ac primordia Vrbis, Principum
sede tumulisque clarae, perqviro.

II. A Lygiis esse conditam, vetus opinio est,
qvae non modo finitimas regiones opplevit, sed
etiam in externas usqve pervasit. Sed pro certo
affirmari non potest, hic consedisse Lygios, et per-
inde incertum est, hos urbibus extruendis operam
dedisse, propterea qvod Lygii vicos pagosque ha-
bitarunt, more Germanorum veterum, qui pro-
pter Viadrum et Albim, citraqve mare Balticum
incoluerunt. Neqve enim *Tacitus* qvicquam de
Lygiorum Vrbe prodidit, *Lygiorum* vero *nomen*
in plures Civitates diffulum commemoravit.
Germ. Mor. c. XLIII. 3. Populus enim Lygio-
rum auctus, non uno Regis Imperio coniungi vo-

A 2 luit,

luit, sed more Maiorum diversas, easqve populares
Respublicas instituit, qvas Tacitus nominavit *Civitatis*, nec uni semper loco affixas, neqve unius appellatione nominis designatas; Germaniae tamen magnae annumeratas, neqve a Silesia, qvam Viadrus interfluit, seiunctas.

III. Congruit descriptio Taciti, et antiquas Lygiorum sedes facile mihi in animum revocat, qvos a Silesiis diversos esse, nemo temere dixerit, qvantum non sum nescius, *Phil. Cluverium* in diversa omnia abire, Lygiosqve inter Vartam et Vistulam fluvios collocare, et ut verbo dicam, Poloniae, cuius partem tenuisse putat, ascriptos velle. *Germ. antiq. l. III. c. 3.* Poloniae proximos coluisse certum est, sed ad Sinum usqve Venedicum porrectos fuisse, nullis Veterum monumentis confirmare licet. Ab eo enim remotos habitasse, indicio est, qvod ultra montes, qvi Svevos secernunt a Lygiis, sedes suas, auctore *Tacito*, habuerunt. Sermo autem mihi est de Svevis mediterraneis, Lygiorum nostratum finitimiis, non de maritimis Sinus Codarii accolis, a qvibus antea Sveicus est dictus ille Sinus, qvippe qvi Germaniam magnam, eiusqve partem cibaltianam incoluerunt.

IV. Sed ubi constituatur *continuum illud montium iugum*, qvod commemorat Tacitus, diligenter exqvirendum est, sine qvo nihil in hac causa definia-

finiamus. Propiores vero sunt, qvi montes magno locorum spatio procurrentes intelligunt, qvos versus meridiem Sudetos, versus Orientem Carpaticos appellant: illi Silesiam a Boiemia separant, et pro parte etiam Riphaei nominantur: isti veteris Sveviae, qva in Orientem vergunt, limites, eandem quoque a Polonia et Hungaria sejungunt. *Ioachimus Curaeus in Annalibus Silesiae p.6.* Qvantum sine Veterum auctoritate locutus est, quando Carpatum Svevi nomine appellat, qvod merito improbat *Abr. Ortelius Thes. Geograph. h.v.* *Henelius in Silesiographia cap. I. p.5. 6. 7.* Eiusdem culpae affinis est *Iodocus Villichius commentar. in Taciti Germaniam cap. XXI.*

V. Vndenam vero Silesiae nomen ducendum sit, quaeritur: utrum a *Slesa* fluvio, qvod putavit *Conradus Celtes*, an a Venedorum vocabulo *Slesak*, qvod convenam significat, ut *Cromerus* et *Henelius* existimant, nec dissentunt *Franciscus Faber* et *Casp. Peucerus*: an a *Slusa* Voce Germanica, clausum aliqvid denotante, qvorsum legendus est *Goldastus L. I. c. 14. de Regno Bohemiae*: an a *Zle*, qvod pervetusto Slavicae gentis usu hominem improbum et malum designat, ut aliqvibus visum est, tametsi id negat *Phil. Cluverius Germ. antiqu. l. III. cap. 31*: an a *Rege quodam* huius nominis, ut *Matth. Quadus*, et post eum *Stephanus*

Ritterus Hessus: an a verbo serpendi significatu praedito, qvod probavit *Io. Dubravius Hist. Boh. l. II.* et *Boregkius Chron. part. I*: an ab *aspera terra*, qvam vox non multum a nostrae gentis consuetudine recedens notat, et applausorem habet *Franciscum Fabrum*: an a monte huius terrae, qvem hodie *Sabothum* dicunt, cuius sententiae fuit *Ditmarus Merseburgensis*, qui *Pagi Silesiae vocabulum*, a quodam monte nimis excelsso et grandi inditum existimat, neqve alium ibi, qvam Sabothi montem subindicat. *Lib. VII. Chronic.* Antistes enim ille cum Henrico II. in Poloniā profectus, Boiemiam, vicinasque regiones, et ipsam adeo Silesiam praeclarè cognitam habuit, et multo iudicio industriaque res perinde Germanicas, ac Slavicas, occasione belli Polonici, ductis altius initii, consignavit. Subdubit tamen Hennilius, multa Virdoctrina, et qvam hic praecipue spesto, peritia rerum nostratium insignis. Ad illius igitur partes accedo, et suffragatorem habeo *Henricum Meibomium in commentariolo de pagis veteris Germaniae, in h. v.* Goldastus nihil definit, sed Boregkii de Sudetis a *Slezac* nuncupatis *plausibilem coniecturam* vocat *lib. cit.* Non tamen inficiari possum, propiorem vero yideri hanc originem, si a *Ditmari* sententia discesserim, qvam cete-

ceteroquin aliis praefero, qvippe gravissimi scripto-
ris auctoritate fultam.

VI. Qvare nunc mea refert, ut exqviram pri-
mordia Vrbis Lignicii, qvam a Lygiis extructam
fama tenet, tempus autem qvo coepit, et exaedifi-
cata est, nemo facile in tanta rerum patriarcharum cali-
gine definiet, qvamvis prima eius initia haud
temere Lygiis tribuantur. Est enim consensione
qvadam et vetustate corroborata opinio, neqve a
credulitate Popularium meorum aliena, neqve a
nomine patriae Vrbis abhorrens. Sed Ptolomaei
Hegetmatia, cuius *Lib. II. c. II. Geograph.* me-
minit, nullo nominis situsqve indicio cum Ligni-
cio congruit: accedit qvod sub hoc tempus, qvo
Ptolomaeus vixit, Germania nullas vrbes habuit,
speciatim, qvae hic intelligitur, transrhennana et ma-
gna, in cuius ambitu Tacitus collocavit Lygios,
atqve ultimos Silesiorum maiores. Non magis er-
go Hegetmatia ad Lignicum, qvam Budorgis ad
Vratislaviam qvadrat; utrumqve tabulae, qvibus
locorum mensurae et descriptiones continentur, o-
stendunt, et de Vratislavia etiam limati Vir iudicū
ultra concedit Henelius, *Breslograph. cap. II.* A
qvo dissentunt Seb. Munsterus, Hadrianus Iu-
nius, Hadrianus Romanus, Dasypodius, Braunius,
et alii non e vulgo, viri apprime docti, vel ipso iu-
dice Goldasto, *de Reg. Boh. l. supra cit.* Sunt ta-
men

men haud imperiti originum patriarchum homines, qui, cum ex antiquitatis memoria eruere nihil certi possint, argumenta ex prisca Germanorum * voce desumunt, quae prata pascuis apta denotat, quorum hic bene multa sunt, et in circumiecto agro iucundum aspectum praebent. Veruntamen haec per se sola fidem non faciunt, cum plures sint Vrbes, quae hac felicitate non concedunt Lignicio, et pratis perinde ac pascuis abundant, neque tamen hoc nomine ab aliis distingvuntur. Illud autem merito redarguendum est, quod mendose quidam scribant *Hegetmasia*, quos Ptolomaei codex erroris admonere potuit, in quo scribitur *Hegetmatia*, Graece quidem et sine vitio, Ηγητματία.

VII. Sunt qui Lignicum a Lecho, primo Polonorum Principe, conditum, quasi que Lechzium ab eo dictum putent. Quorum sententia cum in multis patriae documentis, templorumque epitaphiis, praesidium habet, tum speciatim confirmatur veteri quodam monumento, quod ita finit: *Acta sunt haec publice et data in Legnitz, Anno ab incarnatione Domini M C LXXVIII.* Diplomati nomen titulumque prescripsit Boleslaus Altus, qui urbem arcemque ligneam fecit lapideam, primusque ibi Aulae sedem collocavit, et finiti.

* Häge-Matten/ i.e. gehägte Wiesen. Qualia nomina apud nos ad Catti in primis ripas, quem multi Tagum Lignici vocant, adhuc manent. e.g. Frauen-Hag/Glogauischer Hag/Breslauer Hag.

finitimum vrbi monasterium religione loci cultum,
et antiquitate clarum Leubusium, instituto Benedicti-
ni nominis Ordine, atque in Cistertiensis locum subro-
gato, solenni ritu instauravit.

VIII. Neque tamen his suffragari possum, qui pro
Duce Lecho sententiam dicunt, cuius tenue erat initium,
modicaeque vires, cui nec Sarmatia omnis, nedum
Silesia universa parebat. Tum vero Lechus nullas in
Sarmatia Vrbes condidit, tanto minus in regione ex-
tra Sarmatiae fines sita, Vrbium condendarum initium
fecit, aut suo eas nomine appellavit. Repugnat id con-
suetudini illorum temporum, quibus vicos, non vr-
bes, et Rectores, non Reges Polonia habuit, quorum
rationes domesticis negotiis impeditae, et consilia ad
belli artes potius, quam ad extruendas Vrbes specta-
bant. Ne dicam in praesens, Lignicum vel ipso no-
minis sono alium a Lecho prodere conditorem: Si e-
nim Lechi Sarmatae principis opus esset, haud dubie
Lechicum, aut, si litera liberius addenda est, Lechni-
cum scriberetur. Quanquam iis non repugno, qui
affirmant, nomen huius vrbis post discessum Germa-
norum a Sarmatis inditum, sed quo Sarmatarum Prin-
cipe id contigerit, auctoritate veterum Poloniae anna-
lium non posse definiri. Vere ceteroquin tradit Bo-
huslaus Balbinus, pleraque vetustiorum Silesiae vrb-
ium nomina ab Sarmatis, sive Slavis esse petenda, *epit.*
rer. Boh. l. III. c. 8. p. 209. Res ipsa loquitur, vocabu-
la,

la, qvae perinde ac *Ligniz*, finiuntur, certissimum Slavicæ originis afferre argumentum, qvod Saxonici etiam Scriptores de familiis Slavicis, civitate Saxonica donatis, confitentur.

IX. Qvod ad Vrnas in Silesia repertas attinet, non difficulter probare possum, Sarmatas Slavosqve cremaſſe cadavera, et collegisse ex buſto cineres, eosqve in urnis fictilibus reposuisse. Idcirco falluntur, qvi putant, Sarmatas Polonosqve sepultura contentos, non adhibuisse cremationis ritum, contra fidem antiquitatis, et contra experientiam, qvae cineres combustorum corporum paſſim in finibus Poloniae ostendit. Neqve tamen ideo Lygii a Polonis, sed a cognato Germanorum populo traditum hunc morem acceperunt, qvi ippe qvi corpora mortuorum cremanda rogo imposuerunt, nec prius, qvam Christum amplexi sunt, ab hoc ritu discesserunt, neqve Poloni, anteqvam erant initiati sacris, consuetudinem cremandi missam fecerunt. De Germanis Tacitus, et alii priscae Teutonum gentis scriptores tradunt, de Sarmatis post Procopium domestici auctores, et novissime *Jacobus a Mellen in historiaurnae sepulcralis Sarmaticaæ*.

X. An vero ex urnis, qvae in agro nostræ Vrbis effodiuntur, argumenta antiquitatis petenda sint, explanari par est, praesertim qvum multæ paſſim et variae infinitimis patriæ fundis reperiantur. Praeter urnas magnæ, mediae, et parvae molis, etiam numi, Romanorum Imperatorum imagine signati, ibidem inyenti,
et

et eruti sunt, qvos haud dubie Qvadi, Romanis impli-
cati bellis, in has oras, velut praedam ab hoste captam,
asportarunt. Qvados autem partem Silesiae, qvae
superior dicitur, incoluisse, affirmandum est, aut certe
proximos fuisse, ut alii volunt, concedendum. Qvan-
quam vero est magis simile, Marcomannos Moraviam
tenuisse, sedesque Danubio propiores habuisse, ut me-
cum putat rerum Moravicarum peritissimus scriptor
Zechorodus. Nam qvod de *Tacito* obiicit Cluverius,
nihil evincit, nec refert, qvod Qvados eo loco consti-
tuat, ubi *Germaniae velut frons est, qvatenus Da-*
nubio praetexitur. Mor. Germ. cap. XLII. Nam ve-
terum auctoritate librorum repono, *pergitur*, non
praetexitur, etiam Berneggeri suffragio, qvod vehe-
menter probo. Verba autem, *qvatenus Danubio*
pergitur, non impediunt, qvo minus Qvadi in Silesiis
nun erentur, sive a Danubio, ut Cornelium interpre-
tor, sive ut alii exponunt, ad Danubium, atqve adeo ad
remotiora pergas. Fines enim veteris Qvadiae fuisse
ampliores, et versus meridiem ad Danubium patuisse
longius, dicere nihil vetat. Ibidem *Tacitus* tradit Mar-
comannis Qvadisqve Reges praefuisse, qvam Taciti
narrationem firmat Antonini pii numus, ad posterita-
tis memoriam insignis. REX QVADIS DATVS. Fi-
dem monumento fecit Iulius Capitolinus, *Qvadi*, in-
qvit, amissō Rege suo, non prius se confirmaturos
eum, qviterat creatus, dicebant, qvam id nostris

p'acuisset Imperatoribus, in Vita Marci cap. XIV.

*Ante Capitolinum Tacitus, verax peritusqve rerum
Germanicarum, si qvis alias, scriptor, tradit: vis et po-
tentia Regibus (Marcomannorum et Qvadorum) ex
auctoritate Romana. M.G. cap. XLII.*

XI. Ex qvibus apparet, Romanos ex Pannonia mo-
visse in Qvadorum terras, et pervenisse in Silesiorum
fines, ac penetrasse in nostratem agrum, sed nondum
urbibus exultum, viciis tamen pagisqve, ut illa fere-
bant tempora, freqventatum. Enimvero hoc numi
demonstrant, in qvibus nomina Imperatorum incisa
sunt, ex his sigillatim Traiani et Marci Antonini. Qvae
documenta eiusmodi sunt, ut certo probent, non tan-
tum Lecho principe, sed etiam ante eius tempora Qva-
diā Silesiamqve fuisse habitatām, contra qvam puta-
vit *Matthias Michovius*, ante Lechi tempora regio-
nem incolis vacuam, et qvod hinc seqvitur, vicinis i-
gnotam extitisse. De ollis mortuorum et urnis nihil
addo, qvippe qvas nostri cum Romanis Sarmatisqve
communes habuerunt, atqve hoc indicio ante Lechi
Principis Sarmatici adventum, ritus funerum a genti-
bus, divini nominis cultusqve ignaris, ex Graecia aut
Latīo, ab illa Vrbium Occidentis matre, acceperunt.

XII. Qvibus constitutis, ultima urbis initia iam inve-
stiganda sunt, qvae mea qvidem sententia tertium de-
cimum supputationis Dionysianae seculum vix pree-
cedunt. Difficile creditū est, qvod tradit *Matthaeus*
Dres-

Dresserius, qvem seqvitur Schickfusius, primum fuisse
Boleslaum cognomine *Altum*, qvi Lignicum muro
cinxerit, suoqve auspicio effecerit, ut vrbis dignitatem
obtineret. Fuit is natu maior Vladislai II. et Adelhei-
dis ex augusta Salicorum stirpe oriundae, filius, duca-
tumqve hereditario iure fundatum, sua auctoritate re-
xit feliciter, et sede domicilioqve suo Lignicum orna-
vit, ut soli deinceps Vratislaviae secunda esset. Deces-
sit grandis natu Princeps, et prosperiori, qvam pater,
fortuna usus est, Vratislaviam Silesiae caput, Bregam
qvoqve, Nissam, Suidnicum, Iauraviam, Lubenam,
Oelsnam, in ditione sua habuit, annoqve aetatis septua-
gesimo qvarto, illatus est tumulo Monasterii, qvod lo-
cupletavit, Leubusensis. Testis est vetus cippi princi-
palis inscriptio, qvam subiicio. *A. Dni MCCI.VII.*
Idus Decembr. illustris Boleslaus Dux Sleziae,
fundator Lubensis Coenobii. Fundator qvidem e-
ius monasterii dicitur, sed primus fundator intelligi
non potest, qvoniam Casimirus e Cluniacensi Fano ad
regnum accitus, arcem Lincii uno lapide Cracovia di-
stantem, et Leibusum templo Martis notum, ordini
sacro, qvem antea professus fuerat, magnae pietatis et
munificentiae laude assignavit. De matre huius Ducis
variant scriptores, Schickfusius et eius assecla Fridericus
Lucae, Christinam nuncupant, qvos errore ductos ta-
bulae *fundationis* ostendunt, qvarum vel unum dabo
exemplum, et prima duntaxat recitabo verba. *Ego*

B 3

Bo-

Boleslaus Dux Zlesiae, inclitaeque Dnae Adelheidis, Filia Imperatoris Henrici III.

XIII. Qvamvis autem his temporibus nondum muro circundatum fuerit Lignicum, tamen arce et templis a vicis et vulgaribus municipiis distinguebatur, et moles aliquot turresque pro illorum conditione temporum habebat. Itaque Tartaris agrum Lignensem infestanribus, excedere coactus est Henricus pius, qvod neque in muro, neque in munitione praesidium inventire, praelioque experiri necesse haberet. In exeuntis

*Qvam Du- caput tegula ex templo, qvod praeteribat, Mariano
bravius Sa- decidit, et infaustum pugnaturo omen praebuit, neque
xum nomi- tamen is hoc casu territus, per veterem portam, qva
nat. Vratislaviam itur, perrexit, et Tartaris, Lignicii agrum
insidentibus, fortiter se obiecit. Porta haec Ducis animo transeunti fatalis, non obstructa quidem, sed cum
speculis et turribus partim in vallo inclusa, partim in
proximas Diaconi aedes conflata est, ut vix portae eius
vestigium hodie ostendi possit. Etsi autem vetus por-
tae nomen mansit, tamen locus deinde mutatus est,
qvum Fridericus II. amplificandae Vrbi operam daret,
qvod accedit A. MD XXXII. Antea enim porta Vratisla-
viensis patebat usque ad turrim a pulvere pyro cognominatam, inter D. Mariae templum et Episcopi aulam.*

XIV. Ego tandem, rediū multumque cogitata, existimo
murum oppidi interiorem, post irruptiones Scythicas, extru-
ctum, cuius fundamentum operis iecit Boleslaus Calvus, cui in
divisione obtigit Ducatus Lignensis. Summo is studio et
volun-

voluntate ad ornandam Vrbem se comparavit, princeps alio-
qvin gloriae cupidus, et bellicosus, qvi vrbem sedis suaue causa
firmorem perinde ac tutiorem esse cupiebat. Postea *Fridericus II.* A.M. D.
vallum fossamque exteriorem circunduxit, metu belli
Turcici, qvod tunc finibus nostris imminebat, permotus. De-
mum providentia Principum absolvit opus, et sigillatim Hen-
ricus XI. ad exitum perduxit, fossamque dilatavit, et novas mo-
les, qvae portae et valli latera custodiant, bello in Germania
coorto, Monteverqvius iussu publico adiecit.

* *Sane omnium sunt antiquissimae moles e saxis solidis extructae, qvum adhuc ignoti essent lateres, qvorum usus multo recentior, et structura ab illis temporibus remotior fuit, qvod iudice oculo, et animo colligamus licet, dummodo unicum excipiatur templum Marianum, mole lateritia constans, et a reliquis hoc structurae genere diversum.*

XV. Arx qvidem antiquitus vrbi non erat coniuncta, pars plateae, qvae portam Hanoviensem spectat, forum lapidarium, item platea ab eqvitibus dicta, tum S. Ioannis et S. Crucis templa, locusque exiguus in extremo Vrbis inter Glogovensem et Vratislaviensem portas, extra Vrbem constituebantur, deinceps turbatis motu Hussitico rebus, in Vrbis pomoerio includebantur. Curia in ea Vrbis parte, qva ad plateam Goldbergensem itur, extructa olim fuit: *commodior* deinde locus aedificandae ex integro curiae delectus est, qvi inter utrumque forum patet, et publico atque insigni domicilio, qvod muris parietibusque lateritiis constat, ornatur. A.M. CCCC. XXVIII.

XVI. Multa qvidem de Templis et aedibus, praesertim antiquitatis et structurae causa, in praesens commemoranda es-
sent, sed ea consulto praetermittenda duxi, propterea qvod a Iacobo Schickfusio, et Friderico Lucae, haud indiligenter, et maiori parte, literis mandata sunt, qvanquam in hoc merito constantiam desidero, qvod in libro, qvi inscribitur *Corona Silesiae Principum*, Templi Ioannei primordia Ludovico, deinde in pleniori Silesiae Chronico, Venceslao accepta ferat, sui ob-
litus,

litus, et a Curioso, qvi ita se nominat, Silesio, sed earum rerum ignaro, deceptus. Nam qvod hic ad confirmandam sententiam inscriptiones adducit, industriam magis, qvam iudicium probat. Etenim pro certo affirmandum est, in D. Ioannis templo duo esse saxa, alterum sub Altari, qvod Venceslai et Vxoris eius statuam ostendit, alterum in pila prope fores: utrumque est publicum aedis illius monumentum, sed aliunde, et ex templo prope arcem et portam Glogoviensem condito, qvod titulum a S. sepulchro habuit, translatum. Qvod argumento est, inscriptiones, qvarum memini, non ad Templum D. Ioannis, ut qvorundam opinio est, pertinere, sed subducta penitus ratione, ad Templum a S. sepulchro dictum, prorsus et omnino referri oportere. Qvae restant, in aliud tempus et locum reservo, sed pietatis, qvam Patriae debeo, memor, Vrbem hanc, cuius civis et alumnus sum, Dei Caesarisqve Augusti beneficio, Procerumqve opera et consilio, florentem semper ac fortunatam esse opto, et qvanta possum animi religione, a maximo Imperiorum et Vrbium statore contendeo.

Inscriptio Saxi sub Ara.

ANNO DNI M CCC. LXIII. SECUNDVDO DIE M. IVNII
OBIIT INCLYTUS DVX WENCESLAVS, DNVS LEGN.
FVNDAT. PRÆSENT. ECCL.

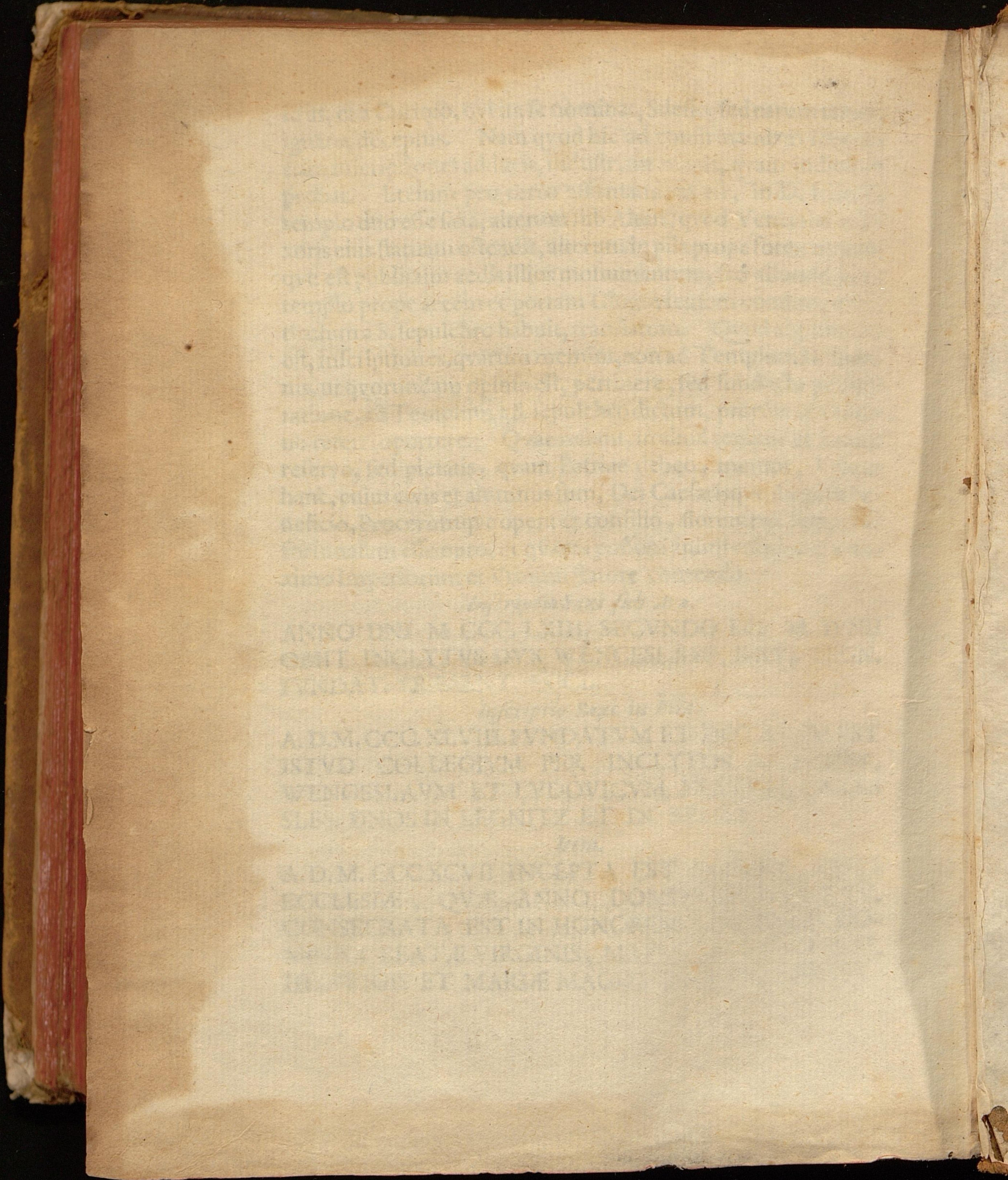
Inscriptio Saxi in Pila.

A. D. M. CCC. XLVIII. FVNDATVM ET DOTATVM EST
ISTVD COLLEGIVM PER INCLYTOS PRINCIPES,
WENCESLAVM ET LUDOVICVM FRATRES, DVCES
SLES. DNOS IN LEGNITZ ET IN BREGA.

Item.

A. D. M. CCCXCVII INCEPTA EST FABRICA HVIVS
ECCLESIÆ, QVÆ ANNO DOMINI MCCCCXXV.
CONSECRATA EST IN HONOREM S. SEPVLcri DO-
MINICI BEATÆ VIRGINIS, MARIAE, S. WENCESLAI,
HEDWIGIS ET MARIAE MAGDALENÆ BEATARVM.

5947

A B 59 742

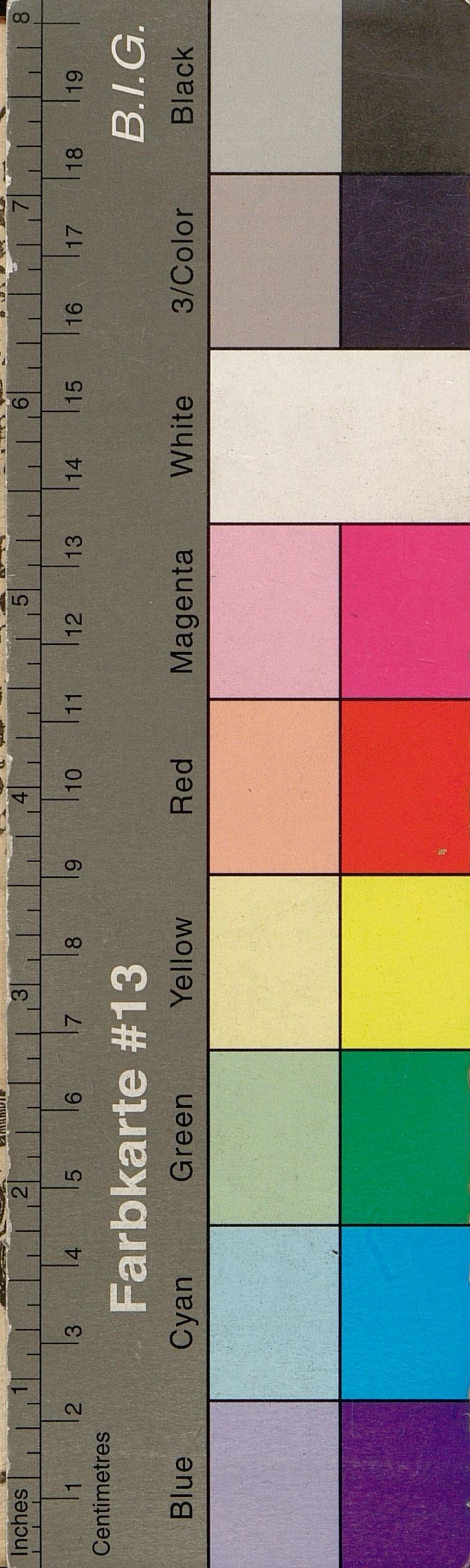
SL

VdA7

n

Farkarte #13

Q. D. B. V. *av 46*
ORIGINES
Inclutae Silesiorum Vrbis
LIGNICII,
edifferet
PRAESIDE
CONRADOSAMVELE
SCHVRZFLEISCHIO,
M. IO. CHRISTOPH. Moesmann,
Lignicio Silesius,
In Auditorio Maiori,
Ad D. XXIV. Novembr. A. M DC XCVII.
—
VITEMBERGAE,
Prelo CHRISTIANI KREVSIGII, Acad. Typ.